

De Europese domiciliëring

Beschrijving &

Procedure voor de migratie van de
Belgische domiciliëring (DOM'80)

Versie 2.0 – Oktober 2009

Deze brochure mag zonder wijzigingen van de inhoud worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande toestemming van Febelfin mits de bron wordt vermeld. Veranderingen aan de inhoud mogen enkel met voorafgaande schriftelijke toestemming van Febelfin.

Inhoudstafel

Voorafgaande opmerking.....	5
1 Inleiding.....	6
2 Definitie en belangrijke verschilpunten met de huidige Belgische domiciliëring	7
3 Werkwijze : algemeen.....	9
3.1 Commercieel akkoord – Het mandaat	9
3.2 De aankondiging (pre-notification).....	9
3.3 De schuldeiser verzendt bestanden naar zijn bank	10
3.4 Rol van de bank van de schuldeiser.....	10
3.5 Rol van de bank van de schuldenaar	10
3.6 Bescherming van de schuldenaar	10
4 Verwerking van de invorderingen.....	11
4.1 Administratie bij de bank van de schuldeiser	11
4.1.1 Aansluiting van een nieuwe schuldeiser.....	11
4.1.2 Wijzigingen/overnames van een schuldeiser.....	12
4.1.3 Beëindiging door een schuldeiser	12
4.2 Mandatenbeheer	12
4.2.1 Standaardgegevens mandaat	12
4.2.2 Afhandeling van het mandaat.....	13
4.3 Invorderingen	13
4.3.1 Afgifte van invorderingen.....	13
4.3.2 Onbetaalde invorderingen	15
4.3.3 Rechtzetting van invorderingen.....	18
4.3.4 Rapportering in Coda en/of XML-rekeninguittreksels	19
5 Omschakeling van DOM'80 naar Europese domiciliëring	20
5.1 Inleiding.....	20
5.2 Doel van de omschakeling	20
5.3 Principe van de omschakeling.....	20
5.4 Omschakeling via interbancair migratiebestand mandaten bij de NBB.....	21
5.5 Eerste invordering van een gemigreerde Europese domiciliëring.....	23
5.6 Overgangsperiode DOM'80- Europese domiciliëring.....	23
5.7 DOM'70.....	24
6 Verantwoordelijkheden van de schuldeiser.....	25

7	Voordelen voor de schuldeiser	26
7.1	Europese betalingsruimte.....	26
7.2	Terugkerende en eenmalige Europese domiciliëringen.....	26
7.3	Volledig geautomatiseerde processen	26
7.4	De mogelijkheid om de invorderingsdatum te bepalen	26
7.5	Elektronisch mandaat (in voorbereiding)	26
7.6	Business-to-Business.....	26
7.7	Rechtzetting van invorderingen.....	27
7.8	Groter consumentenvertrouwen.....	27
8.	Elektronische mandaten ('e-mandates').....	28
8.1	Beschrijving van de dienst.....	28
8.2	Procedure	29
8.3	Hoe toegang te verkrijgen tot die dienst ?	30
9.	Lexicon:	31
	Bijlage 1: Weigeringscodes in CODA.....	34
	Bijlage 2: Lay-out van het migratiebestand	35
	Bijlage 3: Vertalingen.....	36

Voorafgaande opmerking

De inhoud van deze brochure is gebaseerd op alle gegevens die gekend waren op het ogenblik waarop ze werd opgemaakt.

Raadpleeg regelmatig uw bank of www.sepabelgium.be voor een stand van zaken en voor bijkomende algemene informatie.

De tekst zal aangepast worden naarmate de gebruikte basisdocumenten evolueren (Europese Richtlijn van 13 november 2007 betreffende de betalingsdiensten in de interne markt, EPC-Rulebook, ...).

Dit document is met de grootste zorg opgesteld om de juistheid ervan te garanderen. Febelfin kan echter op geen enkele wijze aansprakelijk worden gesteld voor verlies of schade veroorzaakt door onjuiste of onvolledige informatie in dit document.

Deze tekst is ook beschikbaar in het Frans.

Voor meer informatie kan de klant terecht bij zijn bank.

1 Inleiding

De Europese domiciliëring (SEPA Direct Debit) is één van de drie producten (samen met de Europese overschrijving en de betaling met kaart) die zijn ontwikkeld in het kader van de invoering van SEPA (Single Euro Payments Area of het gemeenschappelijke eurobetalingsgebied).

SEPA heeft als doel elke Europese bankcliënt de mogelijkheid te bieden binnen heel Europa betalingen in euro uit te voeren zoals hij dat doet in zijn eigen land, d.w.z. met hetzelfde gemak, dezelfde veiligheid en dezelfde uitvoeringstermijnen als een binnenlandse betaling. De Europese domiciliëring houdt rekening met de juridische bepalingen van de Europese Richtlijn betreffende de betalingsdiensten (Europese Richtlijn 2007/64/EG van 13 november 2007 betreffende de betalingsdiensten in de interne markt – PBEG van 5 december 2007 L 319/1).

Momenteel kent elk Europees land één of meer specifieke producten voor een binnenlandse betaling via domiciliëring. Het bleek onmogelijk om één van de nationale systemen zomaar over te nemen of om te vormen tot het enige gemeenschappelijke systeem in de SEPA-zone. Dus werd geopteerd voor de ontwikkeling van een nieuw product – de Europese domiciliëring of SEPA Direct Debit – dat op termijn alle bestaande producten zal vervangen en bovendien grensoverschrijdend is.

Die vervanging zal geleidelijk gebeuren tijdens een overgangsfase waarin de verschillende huidige systemen en het nieuwe systeem naast elkaar zullen bestaan. De Belgische banken nemen alle nodige maatregelen om de continuïteit van het bestaande systeem en van de bestaande mandaten te waarborgen en de efficiëntie van de nieuwe Europese domiciliëring op hetzelfde peil te houden als in het huidige systeem.

Schuldeiser en schuldenaar zullen in deze brochure alle nuttige informatie met betrekking tot het gebruik van de Europese domiciliëring kunnen terugvinden.

2 Definitie en belangrijke verschilpunten met de huidige Belgische domiciliëring

De schuldenaar geeft aan de schuldeiser een mandaat. Hiermee mag de schuldeiser het initiatief nemen om via zijn bank één of meer inningen aan te bieden aan de bank van de schuldenaar. De bank van de schuldenaar debiteert de rekening van de schuldenaar.

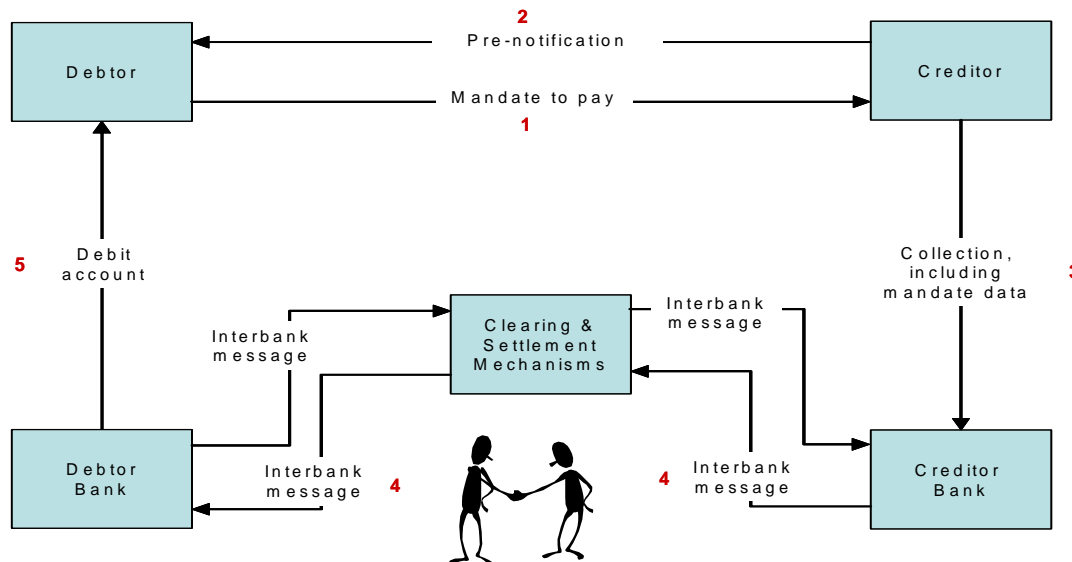
Net zoals de huidige Belgische domiciliëring DOM'80 werkt de Europese domiciliëring volgens een schema met vier partijen : de schuldenaar, de schuldeiser, de bank van de schuldenaar en de bank van de schuldeiser.

Toch zijn er enkele belangrijke verschillen tussen beide systemen die in deze brochure nader beschreven worden. Hierna volgt alvast een enuntiatieve lijst :

	Belgische domiciliëring	Europese domiciliëring (SEPA Core Scheme)
Naam	Domiciliëring of DOM'80	EU : SEPA Direct Debit in België : Europese domiciliëring in Nederland : Europees incasso in Frankrijk : prélèvement européen in Duitsland: Europäische Lastschrift
Gebruik	Alleen binnen België	Binnenlands en grensoverschrijdend In alle 27 lidstaten van de Europese Unie plus IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland, dus 31 landen in totaal (SEPA-zone).
Versies	Alleen herhaaldelijk	Herhaaldelijk (= terugkerende domiciliëring) en eenmalig (één debitering)
In gebruik vanaf		01/11/2009
In gebruik tot		
Rekeningnummer van de persoon die int	12 cijfers : xxx-xxxxxxx-xx	IBAN + BIC
Formulier	Niet eenvormig	Europees domiciliëringsmandaat (verplichte gegevens maar vrije lay-out)
Formaat	CIRI – bestand met vaste lengte (zie www.febelfin.be)	XML (zie www.sepabelgium.be en www.febelfin.be)
Administratie van de mandaten	Door de bank van de schuldenaar of door de schuldeiser	Alleen door de schuldeiser
Tijdstip aanbieding	Niet eenvormig	5 bankwerkdagen vóór eerste inning en/of eenmalige inning

van inningen		2 bankwerkdagen voor terugkerende inningen
Weigering vóór inning	Niet mogelijk	Mogelijk
Verzoek tot terugbetaling door de schuldenaar	Schuldenaar kan tot 4 bankwerkdagen na inning terugbetaling aanvragen	Volgens de Europese Richtlijn betreffende de betalingsdiensten : - schuldenaar kan terugbetaling aanvragen tot 8 weken na inning - in geval van een ongeldig mandaat, is de terugbetalingsperiode 13 maanden.
Terugbetaling door de schuldeiser	Is mogelijk	Beperkt tot 2 bankwerkdagen en voor het volledige bedrag
Geldigheid van het mandaat	Tot herroeping door de verschillende partijen	Idem of Geen gebruik gedurende 36 maanden na het laatste incasso
Mandaatreferentie	Gegeven door de bankier van de schuldenaar	Gegeven door de schuldeiser

3 Werkwijze : algemeen



Voor de vertaling van alle benamingen in bovenstaand schema, zie 10.Lexicon.

3.1 Commercieel akkoord – Het mandaat

Akkoord tussen de klant (schuldenaar) en zijn leverancier (schuldeiser) voor de betaling van een factuur voor een dienst/product door middel van een Europese domiciliëring.

- De leverancier bezorgt de klant een mandaatformulier.
- Indien de klant beslist om via een Europese domiciliëring te betalen, vult hij het mandaatformulier in, ondertekent het en stuurt het terug naar de leverancier. Hierdoor geeft hij deze laatste de toestemming om zijn rekening eenmaal (één debitering) of verscheidene malen (terugkerende domiciliëring) te debiteren.
- De schuldeiser zet het mandaat om in elektronische vorm (dematerialisering) en bewaart het papieren mandaat volgens de nationale wettelijke termijnen.

3.2 De aankondiging (pre-notification)

De schuldeiser stuurt een aankondiging met vermelding van het bedrag en de datum van uitvoering naar de klant. Hij doet dit minstens 14 kalenderdagen vóór de debitering van de factuur (tenzij anders bedongen met de klant). Die aankondiging kan als afzonderlijk document worden verzonden ofwel samen met de te debiteren factuur.

(De lay-out mag vrij worden gekozen (factuurvorm volstaat), maar moet de debiteringsdatum en het te debiteren bedrag vermelden; als het bedrag gedurende 1 jaar identiek blijft, zal de schuldeiser een jaarlijkse aankondiging kunnen versturen).

3.3 De schuldeiser verzendt bestanden naar zijn bank

De schuldeiser maakt een bestand met inningen op volgens het nieuwe SEPA-formaat (zie Implementation Guidelines op www.sepabelgium.be) en stuurt dit samen met de elektronische mandaatinformatie naar zijn bank binnen de termijnen vermeld in punt 4.3.

3.4 Rol van de bank van de schuldeiser

De bank van de schuldeiser verwerkt de bestanden en bezorgt de invorderings- en mandaatgegevens van de cliënten van andere banken aan een verrekenings- en vereffeningssysteem ('clearing en settlement'). Het verrekenings- en vereffeningssysteem bezorgt de bestanden vervolgens aan de banken van de schuldenaars (de klanten van de schuldeiser).

3.5 Rol van de bank van de schuldenaar

De bank van de schuldenaar kan een aantal mandaatgegevens verifiëren en debiteert de rekening van haar cliënt.

De bank van de schuldenaar kan een invordering weigeren vóór of na de datum van de verrekening op eigen initiatief (bijvoorbeeld bij onvoldoende saldo) of op verzoek van haar cliënt (zie 4.3.2.).

Daarenboven moet de bank minstens de coherentie van de gegevens (juiste rekeningnummer, niet geblokkeerde rekening voor Europese domiciliëringen, ...) controleren.

3.6 Bescherming van de schuldenaar

De Europese Richtlijn betreffende de betalingsdiensten bepaalt onder andere dat de schuldenaar de terugbetaling kan vragen van een reeds uitgevoerde invordering binnen een termijn van acht weken vanaf de inning. Als het mandaat voor Europese domiciliëring niet geldig is, kan de schuldenaar zelfs tot dertien maanden na de inning terugbetaling van de invordering vragen.

4 Verwerking van de invorderingen

4.1 Administratie bij de bank van de schuldeiser

4.1.1 Aansluiting van een nieuwe schuldeiser

De schuldeiser sluit een overeenkomst met zijn bank met betrekking tot de regels en voorwaarden voor de Europese domiciliëring. Op basis van die overeenkomst zal de bank instructies van de schuldeiser krijgen en uitvoeren.

De bank van de schuldeiser zorgt voor de toekenning van een schuldeiseridentificatienummer. Dat nummer geldt in alle SEPA-landen, zodat elke schuldeiser voor heel dit gebied slechts één schuldeiseridentificatienummer nodig heeft.

Het schuldeiseridentificatienummer bevat de volgende elementen:

- Posities 1 en 2: ISO-landcode van de schuldeiser (BE voor België)
- Posities 3 en 4: Controlecijfer (berekend op basis van posities 1 tot 2 en 8 tot 35)
- Posities 5 tot 7: 'Business code' van de schuldeiser; bij ontstentenis "ZZZ" invullen
- Posities 8 tot 35: Landspecifieke identificatie

Landspecifieke identificatie in België :

- A. Ofwel bevat die het ondernemingsnummer van de schuldeiser (als dat bestaat)
- B. Heeft de schuldeiser geen ondernemingsnummer, dan kent de bank van de schuldeiser zelf een specifiek nummer toe, met de volgende structuur:
 - i. Posities 8 tot 10: protocolcode van de bank van de schuldeiser (bankidentificatiecode bestaande uit 3 cijfers – <http://www.nbb.be/pub/07>)
 - ii. Positie 11: "D"
 - iii. Posities 12 tot 20: olopend cijfer toegekend door de bank van de schuldeiser

Voorbeeld van een schuldeiseridentificatie :

- met ondernemingsnummer (0456 810 810) : BE12 001 0456810810
- met specifiek nummer : BE69 ZZZ 050D000000008

De 'business code' kan worden gebruikt om binnen een onderneming onderscheid te maken tussen verscheidene business units. Ze is niet nodig om een mandaat op uniforme wijze te identificeren, maar bevat wel nuttige informatie voor zowel de schuldeiser als de schuldenaar (bijv. : nummer van de dochteronderneming, taalcode, specifieke dienst, enz.). De 'business code' heeft geen invloed op het controlecijfer (check digit) en verandert dus niets aan de geldigheid van het mandaat.

Aan de schuldeiser wordt sterk aangeraden slechts één schuldeiseridentificatienummer waar ook in de SEPA te gebruiken en gebruik te maken van de 'business codes' om interne organisatorische redenen.

4.1.2 Wijzigingen/overnames van een schuldeiser

Bij elke invordering moet de schuldeiser een aantal gegevens betreffende het mandaat meesturen (zie ook 4.2.1 Standaardgegevens mandaat).

De schuldeiser is verantwoordelijk voor het doorgeven van elke wijziging in zijn gegevens (naam, adres, schuldeiseridentificatie, ...) aan zijn bank en schuldenaars. Hij geeft die wijzigingen door samen met de eerstvolgende invordering, in hetzelfde XML-bericht.

Bij de volgende invorderingen worden de gewijzigde gegevens telkens meegestuurd in plaats van de oorspronkelijke gegevens.

4.1.3 Beëindiging door een schuldeiser

Een schuldeiser die geen nieuwe invorderingen onder de Europese domiciliëring meer aanbiedt, blijft aansprakelijk voor de gevolgen van zijn vroegere invorderingen, zoals beschreven in punt 6.

4.2 Mandatenbeheer

4.2.1 Standaardgegevens mandaat

De schuldenaar ondertekent een mandaat. Dit betekent dat hij ermee akkoord gaat dat :

- * de schuldeiser zijn bank verzoekt om de inning uit te voeren
- * zijn bank zijn rekening debiteert ter betaling van de inning van de schuldeiser.

Het mandaat moet steeds rechtsgeldig ondertekend zijn en de vereiste juridische clausules alsook de namen van de ondertekenende partijen bevatten.

Elk mandaat moet de volgende gegevens bevatten:

- één mandaatreferte (bepaald door de schuldeiser en beperkt tot 35 posities)
- naam en adres van de rekeninghouder (schuldenaar)
- naam en adres van de schuldeiser
- schuldeiseridentificatie
- naam en adres en/of identificatie van de uiteindelijke schuldeiser (in te vullen enkel wanneer een schuldeiser een betaling invordert namens een uiteindelijke schuldeiser)
- IBAN en BIC van de schuldenaar
- naam van de schuldenaar (in te vullen enkel wanneer de rekeninghouder een betaling doet voor een derde schuldenaar)
- identificatienummer van het onderliggend contract en omschrijving
- type betaling (eenmalig of terugkerend)
- datum en plaats van ondertekening
- handtekening van de rekeninghouder (schuldenaar).

De keuze van de lay-out is vrij, maar de inhoud is verplicht; bovendien moeten alle gegevens op de voorzijde staan vermeld (geen rugzijde mogelijk).

Uw bankier kan u voorbeelden bezorgen van mandaten die aan uw activiteiten zijn aangepast.

4.2.2 Afhandeling van het mandaat

Een belangrijke wijziging ten opzichte van het Belgische domiciliëringssysteem (DOM'80) heeft betrekking op het circuit van het mandaat, dat voortaan door de schuldeiser zal worden gecreëerd, beheerd en gearchiveerd.

Nadat de schuldenaar het mandaat heeft ondertekend, bezorgt hij het aan de schuldeiser.

Wanneer het mandaat een papieren document is, moet de schuldeiser het omzetten in een elektronische vorm ('dematerialiseren'). De schuldeiser verstuurt daarna aan zijn bank, samen met elke invordering, de elektronische mandaatgegevens die op deze invordering betrekking hebben.

De bank van de schuldeiser stuurt deze elektronische mandaatgegevens door naar de bank van de schuldenaar als deel van elke invordering. Hiertoe maakt de bank van de schuldeiser gebruik van een verrekenings- en vereffeningssysteem.

De schuldeiser dient het ondertekende mandaat te archiveren. Na annulering of laatste gebruik bewaart de schuldeiser het mandaat overeenkomstig de nationale wettelijke bewaartermijnen (10 jaar).

De documenten moeten gearchiveerd worden minstens tot aan het einde van de terugbetalingsperiode voor een niet-toegestane transactie (13 maanden).

4.3 Invorderingen

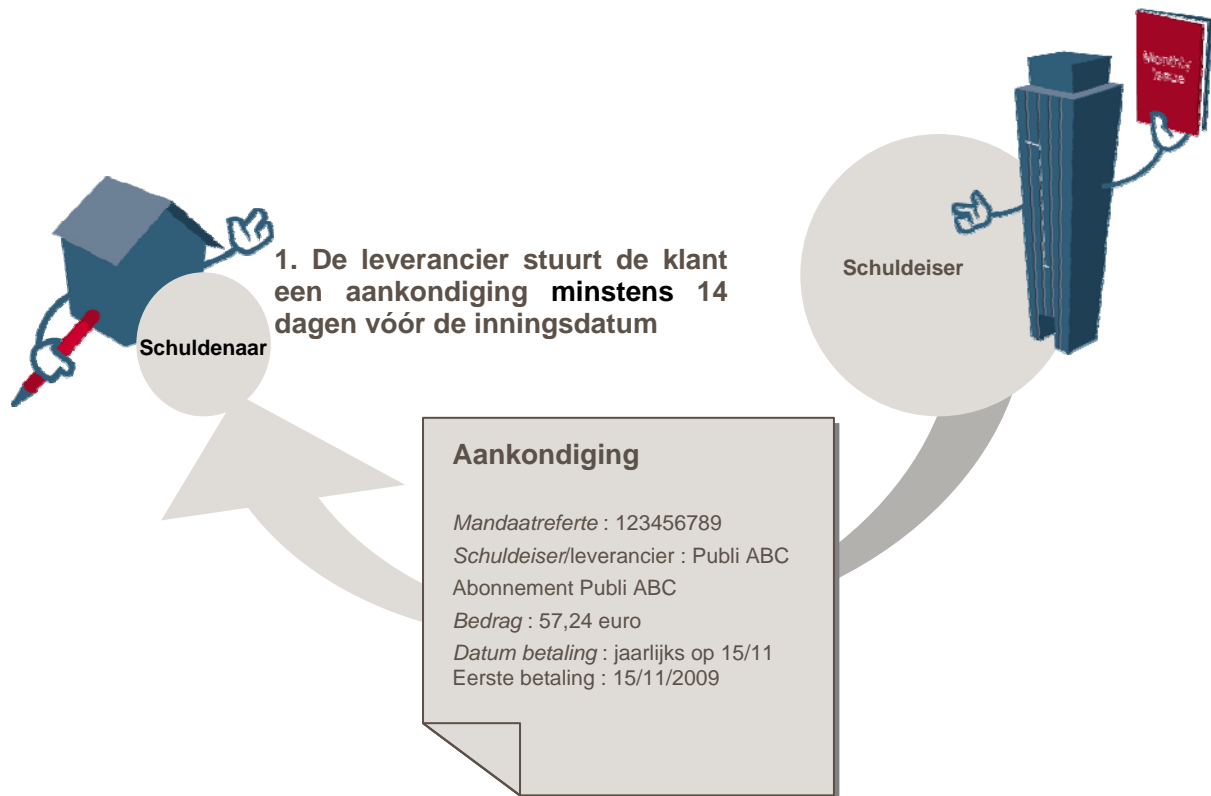
4.3.1 Afgifte van invorderingen

Vanaf het ogenblik waarop de schuldeiser het ondertekende mandaat heeft gekregen, kan hij invorderingen aanbieden.

- **Aankondiging**

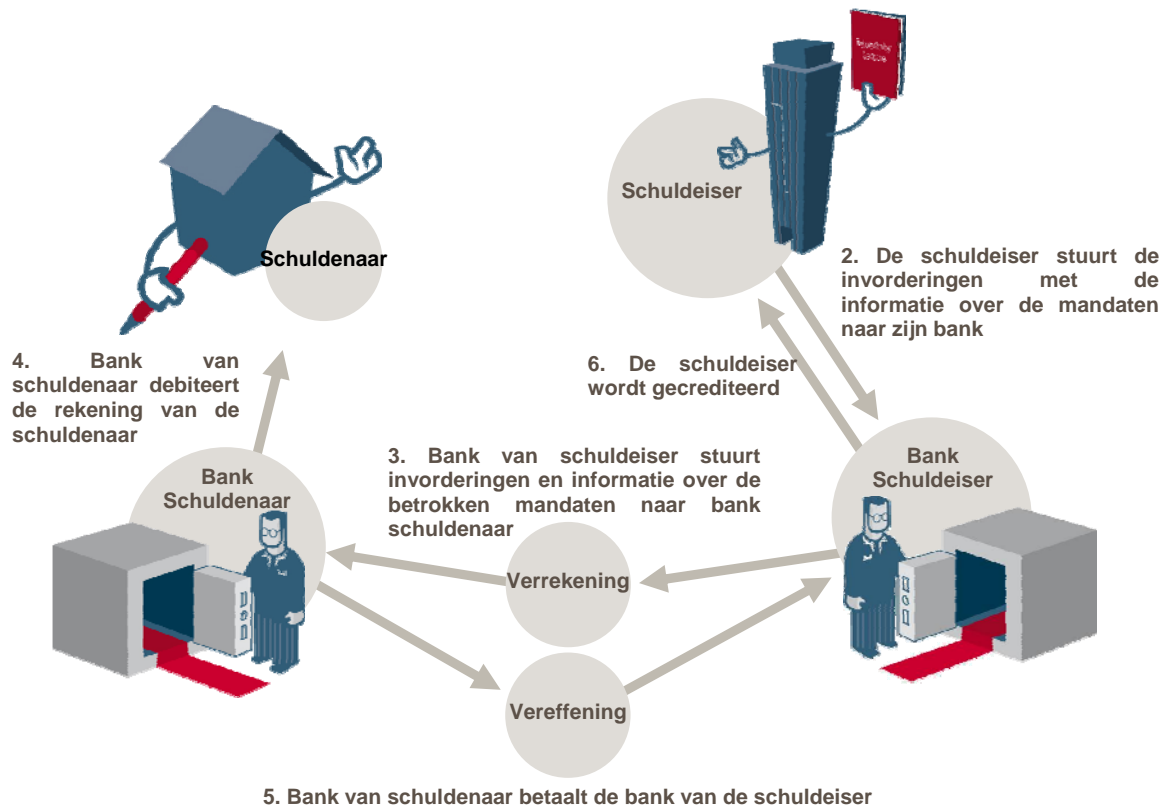
De schuldeiser stuurt de schuldenaar een aankondiging minstens 14 kalenderdagen vóór de inningsdatum. De schuldeiser kan ze afzonderlijk versturen of bijvoorbeeld bij een factuur voegen. In principe is er een aankondiging voor elke invordering.

Schuldeiser en schuldenaar kunnen overeenkomen om de werkwijze voor de aankondiging en de verzendingstermijn op een andere manier vast te leggen (bijvoorbeeld jaarlijks overzicht van gegevens en bedragen van invorderingen voor het komende jaar).



- **Invorderingen**

De schuldeiser stuurt de invorderingen naar zijn bank, samen met de informatie over de mandaten. Daarvoor gebruikt hij de bancaire XML-lay-out.



De bank van de schuldeiser bepaalt de datum voor de uitvoering van de bestanden. Zij houdt daarbij rekening enerzijds met de door de schuldeiser gevraagde inningsdatum en anderzijds met de vastgestelde minimumperiodes :

- A. voor de eerste invordering van een terugkerende reeks of een eenmalige invordering bedraagt die minimumperiode 5 bankwerkdagen (in de praktijk betekent dit dat de invorderingen meestal 6 bankwerkdagen vooraf door de schuldeiser aan zijn bank worden afgegeven).
- B. voor terugkerende invorderingen bedraagt die periode 2 bankwerkdagen (in de praktijk betekent dit dat de invorderingen meestal 3 bankwerkdagen vooraf door de schuldeiser aan zijn bank worden afgegeven)

- **Verrekening**

De bank van de schuldeiser stuurt de invorderingen, samen met de informatie over de mandaten, naar de bank van de schuldenaar. Daarvoor selecteert zij een verrekenings- en vereffeningssysteem. Dat systeem zal de transacties versturen op basis van de BIC (Bank Identifier Code) en doorsturen naar de banken van de respectieve schuldenaars.

- **Debet rekening schuldenaar**

De bank van de schuldenaar debiteert de rekening van haar cliënt als dat mogelijk is. Als de bank van de schuldenaar de rekening van de schuldenaar niet kan debiteren, wordt een uitzonderingsprocedure opgestart (zie 4.3.2. Onbetaalde invorderingen).

- **Vereffening**

Het verrekenings- en vereffeningssysteem zorgt voor de vereffening van de invordering op de vervaldatum. Het systeem debiteert de bank van de schuldenaar voor het bedrag van de invordering en crediteert de bank van de schuldeiser voor hetzelfde bedrag.

- **Credit rekening schuldeiser**

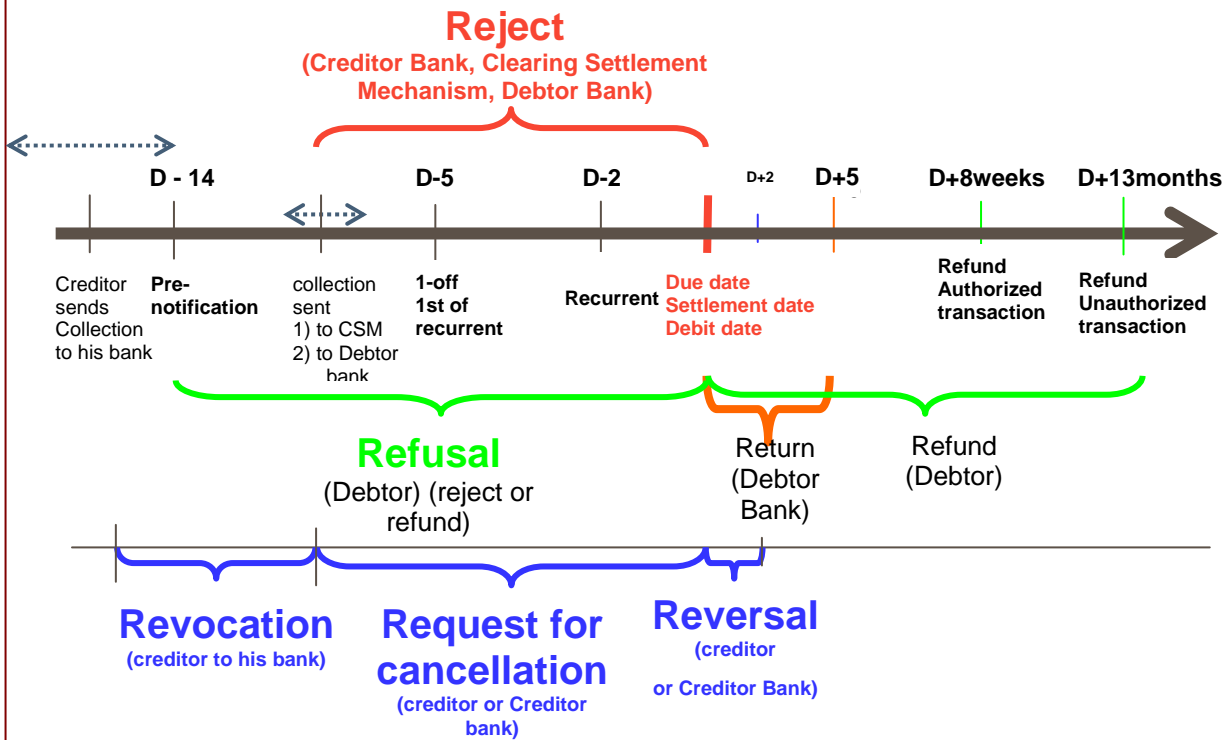
De bank van de schuldeiser crediteert de rekening van de schuldeiser.

4.3.2 Onbetaalde invorderingen

Wanneer één van de partijen een invordering niet op de normale wijze kan behandelen, start een uitzonderingsprocedure. Transacties gegenereerd en verstuurd in het kader van dergelijke uitzonderingsprocedure worden 'R-transacties' genoemd.

De bank van de schuldeiser rapporteert deze R-transacties naar de schuldeiser (zie punt 4.3.4).

Sommige R-transacties worden vóór de vereffening gegenereerd, andere pas nadien. De verschillende R-transacties worden op een gestandaardiseerde manier verwerkt.



Voor de vertaling van alle benamingen in bovenstaand schema, zie 10.Lexicon.

- **R-transacties vóór de vereffening**

- A. Refusal (**geweigerde** Europese domiciliëring)

De schuldenaar kan, op basis van de aankondiging, een invordering weigeren vooraleer de inning heeft plaatsgevonden. Hierbij vraagt de schuldenaar aan zijn bank om de invordering niet te betalen. De bank van de schuldenaar zal die invordering in dit geval weigeren (en verstuurt een 'reject' naar de bank van de schuldeiser).

De schuldenaar kan weigeren vanaf de dag waarop hij de aankondiging heeft gekregen en uiterlijk op de vervaldatum van de invordering.

- B. Reject (**onuitvoerbare** Europese domiciliëring)

'Rejects' zijn invorderingen die afwijken van de normale uitvoering vóór de interbancaire verrekening plaatsvindt, om de volgende redenen:

- o technische redenen gedetecteerd door de bank van de schuldeiser, het verrekenings- en vereffeningssysteem of de bank van de schuldenaar (bijvoorbeeld ongeldig formaat, verkeerd IBAN-controlecijfer);

- o de bank van de schuldenaar kan de invordering niet uitvoeren bijvoorbeeld omdat de rekening is afgesloten of geblokkeerd, ...
- o de schuldenaar heeft een 'refusal' verstuurd naar zijn bank. De bank van de schuldenaar zal daarop een 'reject' van de invordering opmaken en versturen.

- **R-transacties na de vereffening**

- A. Return (**onbetaalde** Europese domiciliëring)

Wanneer de bank van de schuldenaar de rekening van de schuldenaar om welke reden ook niet kan debiteren (bijvoorbeeld wegens onvoldoende saldo, rekening afgesloten of geblokkeerd, ...), kan zij de invordering terugsturen naar het verrekenings- en vereffeningssysteem, samen met de reden voor de 'return'.

Het returnbericht moet uiterlijk op de vervaldatum + 5 bankwerkdagen worden verstuurd.

Opmerking : sommige banken kunnen onvoldoende saldo op de dag van de inning zelf rapporteren door middel van een 'reject'.

- B. Refund (aanvraag tot **terugbetaling**)

De schuldenaar kan tot acht weken nadat zijn rekening is gedebiteerd, terugbetaling van het bedrag van de invordering vragen. De bank van de schuldenaar crediteert de rekening van de schuldenaar; de bank van de schuldeiser is te allen tijde verplicht het bedrag van de oorspronkelijke invordering terug te betalen aan de bank van de schuldenaar. De bank van de schuldeiser zal op haar beurt de rekening van de schuldeiser debiteren. Indien dit uitzonderlijk niet mogelijk is, dan vormt dit een kredietrisico voor de bank van de schuldeiser. De bank van de schuldenaar kan aan de bank van de schuldeiser een interestvergoeding aanrekenen voor onterecht betaalde inningen.

Die aanvraag tot terugbetaling bevrijdt de schuldenaar geenszins van zijn aansprakelijkheid om een overeenkomst met de schuldeiser betreffende de betwiste invordering te bedingen.

Wanneer de betreffende invordering niet door een geldig mandaat wordt gedekt, is het de schuldenaar toegestaan terugbetaling te vragen tot dertien maanden na de debitering van zijn rekening. Die procedure¹ omvat de volgende stappen en duurt maximum dertig kalenderdagen :

- o de schuldenaar vraagt via zijn bank een terugbetaling wegens vermeend ongeldig mandaat;
- o de bank van de schuldenaar vraagt een kopie aan de schuldeiser via diens bank;
- o de schuldeiser levert een kopie van het mandaat aan zijn bank (of aanvaardt meteen de aanvraag tot terugbetaling);
- o de bank van de schuldenaar beslist over de geldigheid van het mandaat, indien nodig;
- o bij ongeldig mandaat, invoering van de aanvraag tot terugbetaling;

¹ Die procedure gaat als bijlage bij het Rulebook SDD.

- o de bank van de schuldeiser is te allen tijde verplicht de terugbetaling uit te voeren (cf. procedure hierboven).

4.3.3 Rechtzetting van invorderingen

De schuldeiser en zijn bank kunnen een aantal R-transacties aanwenden om een invordering te herroepen. De drie hierna vermelde types van R-transacties worden allemaal in dezelfde lay-out verstuurd. Ze verschillen van naam op basis van het verschil in timing van het bericht.

- **Revocation (herroeping)**

De schuldeiser kan één of meer invorderingen herroepen vooraleer die invordering(en) naar de bank van de schuldenaar wordt (worden) doorgestuurd.

- **Request for cancellation (verzoek tot annulering)**

De schuldeiser of zijn bank kunnen een invordering annuleren uiterlijk tot op het ogenblik waarop de bank van de schuldenaar gedebiteerd wordt.

- **Reversal (rechtzetting)**

Wanneer de schuldeiser merkt dat een invordering toch niet hoefde te worden verwerkt (bijvoorbeeld dubbele invordering), kan hij een rechtzettingstransactie genereren. Een rechtzetting kan dus worden gebruikt om aan de schuldenaar het al gedebiteerde bedrag van de invordering terug te betalen.

Een rechtzetting kan ook door de bank van de schuldeiser worden verricht.

Het bedrag van de rechtzetting is steeds gelijk aan het volledige bedrag van de oorspronkelijke invordering. Het rechtzettingsbericht bevat ook telkens een verwijzing naar de originele invordering, opdat de schuldenaar een verband kan leggen tussen de rechtzetting en de oorspronkelijke inning.

De schuldeiser of zijn bank kan een rechtzettingstransactie genereren binnen twee bankwerkdagen na de vereffeningsdatum.

Opmerking : In het huidige DOM80-systeem zijn gedeeltelijke terugbetalingen mogelijk of terugbetalingen die niet verwijzen naar een oorspronkelijke inning. Bij de Europese domiciliëringen kan dit niet meer.

De schuldeiser moet gebruik maken van een overschrijving, als hij werkt met de nieuwe Europese domiciliëring en op de rekening van de schuldenaar een ander bedrag dan het oorspronkelijk gedebiteerde bedrag of later dan 2 bankwerkdagen na de invordering wil terugstorten.

4.3.4 Rapportering in Coda en/of XML-rekeninguittreksels

De specificaties van de elektronische informatie-uitwisseling zijn gepubliceerd op:

- www.sepabelgium.be > standaarden;
- www.febelfin.be > betalingen

4.3.4.1 Van schuldeiser naar bank

De invorderingen, aanvragen tot annulering en rechtzettingen dienen door de schuldeiser aan zijn bank te worden verzonden in XML.

4.3.4.2 Van bank naar schuldeiser

De schuldeiser ontvangt statusinformatie (in XML) van zijn bank vóór de inning.

De rapportering van invorderingen en R-transacties na de inning gebeurt via CODA versie 2.2 of via XML-rekeninguittreksels (in ontwikkeling).

De verschillende redenen die aanleiding kunnen geven tot een R-transactie, staan vermeld in de weigeringscodes in CODA 2.2 (zie bijlage).

5 Omschakeling van DOM'80 naar Europese domiciliëring

5.1 Inleiding

DOM'80

Bij DOM'80 is de administratie voor het grootste deel in handen van de bank van de schuldenaar.

De bank van de schuldenaar zorgt voor de bijwerking van de domiciliëringsberichten DOM'80 (uitzondering DOM'70) en voor de toekenning van de domiciliëringsnummers. Het domiciliëringsnummer is de kern van het DOM'80-systeem. Op basis van dit nummer kan de schuldeiser de invordering aanbieden, weet het verrekeningssysteem naar welke bank de invordering moet worden gezonden en weet de bank van de schuldenaar welke rekening moet worden gedebiteerd.

Sommige grote schuldeisers maken daarenboven gebruik van het DOM'70-systeem waarbij zij nu reeds zelf de mandaten archiveren. De huidige migratieprocedure is niettemin ook op hen van toepassing.

Europese domiciliëring

Bij de Europese domiciliëring verdwijnt het domiciliëringsnummer en staan het IBAN (en de BIC) van de schuldenaar centraal. De schuldeiser zal dus voortaan zelf die gegevens moeten bijwerken.

Bovendien is de schuldeiser verantwoordelijk voor het beheer van de mandaten en de toekenning van een mandaatreferte aan elk mandaat. Dit is van toepassing niet alleen op de nieuwe Europese mandaten, maar ook op de bestaande DOM'80-domiciliëringsberichten.

5.2 Doel van de omschakeling

De Belgische banksector wil voorkomen dat de schuldeiser voor alle lopende domiciliëringen nieuwe mandaten moet opmaken en door de schuldenaars moet laten ondertekenen. De banken hebben daarom op Belgisch niveau een migratiescenario uitgewerkt.

5.3 Principe van de omschakeling

In essentie komt het omschakelingsplan erop neer dat de schuldeisers – voor iedere individuele schuldenaar – een link krijgen tussen het IBAN (en de BIC) enerzijds en het vroegere DOM'80-nummer anderzijds.

Vervolgens moeten de banken van de schuldenaars weten welke gemigreerde schuldenaar overeenstemt met het vroegere DOM'80-mandaat in hun archieven.

Het algemene schema van de overschakeling is als volgt:

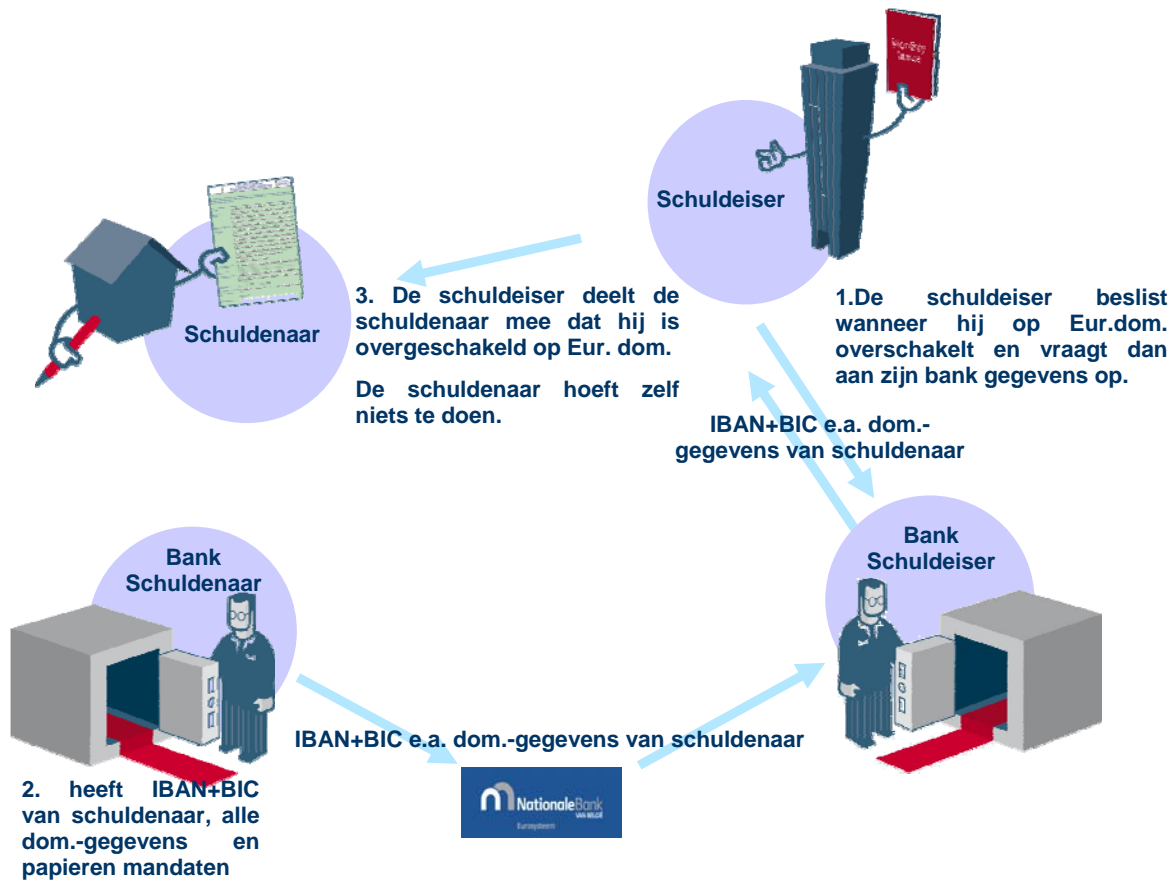
- de schuldeiser tekent een nieuw schuldeiserscontract met zijn bank;
- de schuldeiser krijgt een nieuw schuldeisernummer volgens Europees formaat;

- de schuldeiser verkrijgt via zijn bank het IBAN en de BIC van al zijn bestaande DOM'80 schuldenaars, ongeacht de bank van de schuldenaar;
- de schuldeiser kent zelf aan elk mandaat een eigen en enig mandaatnummer toe;
- de schuldeiser brengt de schuldenaar ervan op de hoogte dat hij voortaan Europese domiciliëringen zal aanbieden. Hij informeert de schuldenaar ook over diens rechten en plichten - (cf. tekst op het mandaat);
- naar aanleiding van de eerste invordering van Europese domiciliëringen deelt de schuldeiser via hetzelfde invorderingsbericht zijn nieuw mandaatnummer en de oude DOM'80-gegevens (domiciliëringsnummer en schuldeisersidentificatie) mee;
- de bank van de schuldenaar houdt die 'link' bij;
- de oude originele domiciliëringsberichten (papier) blijven bij de bank van de schuldenaar en de schuldenaar blijft aansprakelijk;
- de schuldeiser heeft de juridische zekerheid dat de domiciliëringsberichten die dateren van vóór de overstap naar SEPA, geldig blijven;
- de in SEPA gemigreerde domiciliëringsberichten (mandaten) zijn uitsluitend 'Core scheme'-mandaten (B2C);
- voor alle nieuwe mandaten en wijzigingen van vroegere domiciliëringsberichten wordt vervolgens uitsluitend de nieuwe SEPA-werkwijze gevolgd;
- voor elke wijziging van een gemigreerd domiciliëringsbericht zal een nieuw mandaat moeten worden ondertekend.

5.4 Omschakeling via interbancair migratiebestand mandaten bij de NBB

De Belgische banken hebben samen met de NBB een mechanisme uitgewerkt om de bestaande domiciliëringsberichten op vraag van de schuldeiser om te zetten in Europese domiciliëringsmandaten.

De procedure loopt als volgt :



Vanaf september 2009 geeft elke bank maandelijks een lijst aan de NBB (de 10^{de} van elke maand). Deze lijst bevat de verbinding van alle lopende DOM'80-nummers enerzijds met de IBAN+BIC en anderzijds met de naam en het adres van de schuldenaar. De NBB houdt dit migratiebestand met de mandaten bij.

Daarnaast geven de banken elkaar toelating om hun DOM'80-nummers in dit bestand op te vragen en door te geven.

Wanneer een schuldeiser wenst over te stappen op Europese domiciliëringen, contacteert hij eerst zijn bank om de IBAN's van zijn DOM'80-schuldenaars te kennen. Zijn bank vraagt dan (op basis van zijn schuldeiseridentificatie) bij de NBB de betrokken domiciliëringsgegevens en het IBAN van zijn schuldenaars op. De bank stuurt dit bestand dan door naar de schuldeiser.

Belangrijk voor de schuldeiser is dat alle opvragingen exclusief via zijn bank gebeuren en nooit rechtstreeks bij de NBB. Is de schuldeiser cliënt bij verscheidene banken, dan kiest hij zelf één bank uit, die dan de gegevens van zijn schuldenaars zal doorsturen.

De lay-out van het migratiebestand gaat als bijlage.

5.5 Eerste invordering van een gemigreerde Europese domiciliëring

De allereerste invordering van een gemigreerd mandaat gebeurt door middel van het bericht 'eerste invordering'.

In dat bericht wordt het oude DOM80-domiciliëeringsnummer meegegeven samen met het vroegere schuldeisersnummer.

Technisch: De wijzigingscode (Amendment Indicator; pain008, Tag 2.44) wordt op 'TRUE' gezet en in de zone voor het vroegere mandaat (Original Mandate ID; pain008; Tag 2.46) komt het vroegere DOM80-nummer. Als wijzigingsdatum neemt men de dag van de migratie.

Opdat te allen tijde duidelijk is dat het gaat om een gemigreerde Belgische DOM80, staan de letters 'DOM80' vóór het DOM80-nummer en vóór het vroegere schuldeisersnummer (Original Creditor Scheme ID / Identification; pain 008; Tag 5.1.38).

Alle volgende invorderingen gebeuren via het bericht 'terugkerende invordering'. (Opgelet: hier wordt geen melding meer gemaakt van de vroegere DOM80-gegevens).

Die procedure moet strikt worden gevolgd, want correctie in een later stadium is niet meer mogelijk. Niet-naleving van de procedure heeft tot gevolg dat de bank van de schuldenaar geen link kan leggen tussen het nieuwe mandaatnummer en het vroegere DOM'80-nummer. Als een klant-schuldenaar later de geldigheid van zijn mandaat betwist, kunnen geen sporen meer worden teruggevonden en ligt het kredietrisico bij de schuldeiser. Dat moet worden voorkomen.

Die procedure maakt het ook mogelijk dat het vroegere bericht van domiciliëring rechtsgeldig blijft voor Europese domiciliëringen.

Aan de schuldeisers wordt ten stelligste aangeraden vooraf tests uit te voeren samen met hun bankier vóór de feitelijke migratie.

Migratiedatum = datum van verzending van de gemigreerde mandaten

5.6 Overgangsperiode DOM'80- Europese domiciliëring

Tijdens de overgangsperiode kan een schuldeiser zowel DOM'80 als Europese domiciliëringen aanbieden. Let wel, de migratie van een mandaat is onherroepelijk. Terugkeren naar het DOM'80-systeem zal dus niet meer mogelijk zijn. Zodra een schuldeiser het mandaat van een bepaalde schuldenaar heeft gemigreerd, mogen alle volgende aanbiedingen voor datzelfde mandaat alleen nog via het SEPA-systeem van Europese domiciliëringen gebeuren. Grote schuldeisers hebben dus de mogelijkheid om hun klanten in verschillende fases te migreren naar de Europese domiciliëringen (bijvoorbeeld al naargelang de vervaldata van de contracten).

Schuldeisers kunnen het best eerst een test doen met een beperkt aantal Europese domiciliëringen.

Na een test volgt niet noodzakelijk een verplichte migratie. De schuldeiser bepaalt zelf zijn migratiemoment. Hij kan de beslissing nemen tot gedeeltelijke of volledige migratie, maar in elk geval moet hij de verschillende

betrokken partijen op de hoogte brengen, in de eerste plaats om te voorkomen dat nog nieuwe mandaten in het DOM'80-systeem worden ingevoerd.

5.7 DOM'70

Gebruikers van het DOM'70-systeem dienen eveneens aan de migratie deel te nemen.

Ook zij krijgen een nieuwe schuldeisersidentificatie, dienen hun invorderingen aan te bieden via IBAN en BIC en kunnen eigen mandaatnummers toekennen.

De procedure verloopt geheel identiek.

6 Verantwoordelijkheden van de schuldeiser

- Mandatenbeheer

- o het ter ondertekening aanbieden van het mandaat aan de schuldenaar;
- o toekennen van een mandaatreferte aan elk mandaat;

Voor elk mandaat is er één specifiek nummer in combinatie met de schuldeisersidentificatie.

- o dematerialiseren van het papieren mandaat;
- o archiveren van de mandaten;
- o op verzoek van de schuldenaar (via de betrokken banken) een kopie van het mandaat bezorgen;
- o wijzigen en stopzetten van het mandaat op vraag van de schuldenaar.

Mandaatbeheer : voorbeeld : geldigheid van de mandaten en stopzetting ervan na 36 maanden waarin geen gebruik werd gemaakt van het mandaat na de laatste invordering,

- Invorderingen

- o versturen van de aankondiging binnen de vastgestelde of met de schuldenaar overeengekomen termijnen ;
- o afgeven van invorderingen aan de bank samen met informatie over het mandaat;
- o wijziging mandaatgegevens doorgeven samen met de eerstvolgende invordering.

- Aanvaarden R-transacties

7 Voordelen voor de schuldeiser

7.1 Europese betalingsruimte

Onder SEPA zal een schuldeiser via zijn bank kunnen invorderen op alle schuldenaars binnen het SEPA-gebied. Dat betekent dat hij niet langer – zoals onder DOM'80 – een rekening hoeft te openen in elk land waar hij klanten/schuldenaars heeft.

Bovendien is de procedure en de regelgeving inzake de Europese domiciliëring eenvormig in heel het SEPA-gebied.

7.2 Terugkerende en eenmalige Europese domiciliëringen

SEPA biedt een schuldeiser de mogelijkheid om gebruik te maken van zowel terugkerende als eenmalige Europese domiciliëringen.

Bij een terugkerende Europese domiciliëring geeft de schuldenaar aan de schuldeiser de toestemming om zijn rekening meermaals te debiteren, bijvoorbeeld voor het betalen van zijn telefoonrekening.

Bij een eenmalige domiciliëring (nieuw) geeft de schuldenaar aan de schuldeiser de toestemming om zijn rekening slechts eenmaal te debiteren.

7.3 Volledig geautomatiseerde processen

Aan de hand van een schuldeisersreferte (de “End-To-End reference”) kan men elke transactie die aan de bank van de schuldeiser wordt afgegeven, op een eenduidige manier identificeren. Die referte wordt van begin tot eind doorgegeven. Bij uitzonderingen (R-transacties) zorgt dit nummer ervoor dat de oorspronkelijke transactie wordt teruggevonden.

7.4 De mogelijkheid om de invorderingsdatum te bepalen

In vergelijking met overschrijvingen bieden Europese domiciliëringen het voordeel dat de schuldeiser de gewenste uitvoeringsdatum zelf kan bepalen.

7.5 Elektronisch mandaat (in voorbereiding)

Binnenkort kunnen schuldeisers via hun eigen website elektronische mandaten aanbieden. Hun klanten zullen dergelijke mandaten elektronisch ondertekenen via hun eigen e-banksysteem.

7.6 Business-to-Business

B2B is een systeem dat erop gericht is verrichtingen tussen ondernemingen te vergemakkelijken in een klimaat van vertrouwen, aangezien de schuldenaar verzaakt aan zijn recht op terugbetaling.

- In dat systeem wordt geen onderscheid gemaakt tussen eenmalige en terugkerende domiciliëringen : alle domiciliëringen moeten binnenkomen bij de bankier van de schuldenaar uiterlijk D-1
- Onbetaalde domiciliëringen moeten uiterlijk D+2 worden teruggestuurd
- Het recht op terugbetaling voor toegestane verrichtingen vervalt
- Specifiek B2B-mandaat
- De schuldenaars zijn niet verplicht een B2B-mandaat te ondertekenen, als ze dat niet willen
- Aangezien het recht op terugbetaling vervalt, zal de schuldenaar aan zijn bankier een kopie bezorgen van de mandaten die hij samen met de leveranciers ondertekent, en zijn bankier op de hoogte brengen van elke wijziging of stopzetting van een mandaat
- 'Micro-ondernemingen' behoren tot de categorie 'B-cliënten' : het gaat om ondernemingen met minder dan 10 werknemers en met een balanstotaal en/of omzetcijfer van minder dan 2 miljoen euro.

7.7 Rechtzetting van invorderingen

De schuldeiser en zijn bank kunnen een aantal R-transacties gebruiken om een invordering te herroepen. Het gaat daarbij om Revocation, Request for Cancellation en Reversal. Voor een uitvoerige bespreking van die berichten, zie hierboven.

7.8 Groter consumentenvertrouwen

De terugbetalingsperiode (8 weken) zorgt ervoor dat de consument een groter vertrouwen heeft in dit betaalinstrument. Dit blijkt overduidelijk uit de veel hogere penetratiegraad (tot meer dan het dubbele) van dit betaalproduct in de landen waar nu ook al ruime terugbetalingsmogelijkheden gebruikelijk zijn.

8 Elektronische mandaten ('e-mandates')

8.1 Beschrijving van de dienst

De 'e-Mandate'-dienst is een optionele dienst ter aanvulling van het SDD-systeem. Dankzij de 'e-mandates' kunnen schuldeisers en schuldenaars de mandaten volledig elektronisch uitwisselen.

De 'e-Mandates' zijn in de eerste plaats bedoeld ter vervanging van de mandaten op papier, echter zonder dat er iets verandert aan de wijze waarop de domiciliëringen worden ingevorderd.

De verantwoordelijkheid inzake een 'e-mandate' is gelijk aan die voor mandaten op papier.

De schuldeisers kunnen optionele diensten aanbieden zoals wijziging of afschaffing van de mandaten.

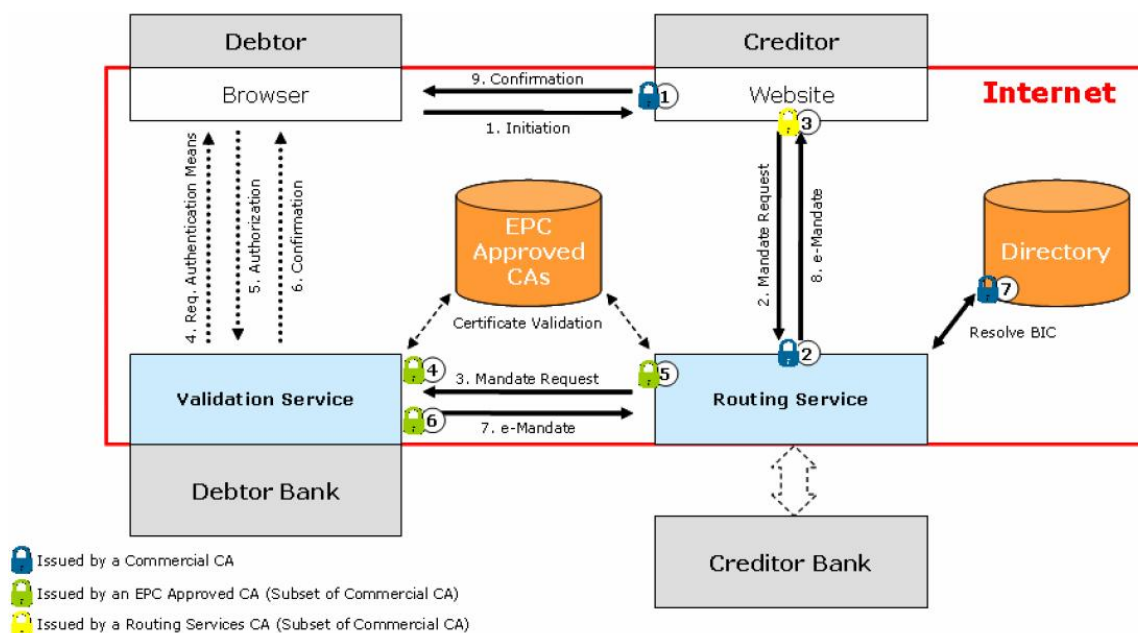
Een 'e-Mandate' is gebaseerd op het principe van een '4-corner model', maar met toevoeging van twee nieuwe diensten, met name de 'routing service' en de 'validation service'. De tussen die partijen uitgewisselde berichten zijn vastgelegd volgens een reeks ISO 20022 XML-standaarden.

In het model wordt gebruik gemaakt van een bestand met adressen en certificatie-autoriteiten, opdat beveiligde verbindingen kunnen worden aangeboden.

De 'e-mandates'-procedure heeft betrekking op de gewaarborgde levering, het beheer van de 'rejects', de authenticering van de emittenten, de codering, het comprimeren van gegevens, de integriteit van de gegevens, en volgt de regels van de EPC (European Payment Council).

In het 'e-Operating'-model ligt de klemtoon op de verzending van de toepassingsgegevens, via internet, tussen de verschillende partijen en wordt de beveiliging van de mededeling gewaarborgd ;

Het model maakt het mogelijk erg snel te antwoorden.



8.2 Procedure

Het model omvat de volgende hoofdfasen:

- de schuldenaar gaat op de website van de schuldeiser en voegt de BIC van zijn bank in als eerste stap in het invoeren van een mandaat.
- op de website van de schuldeiser verschijnt een voorstel voor een 'e-mandate', dat aan de 'routing service' wordt voorgelegd

(De schuldeiser krijgt de beschikking over de 'routing service' via zijn bank of via een andere 'routing service' met de toestemming van de bank van de schuldeiser. De schuldeiser en zijn bank sluiten een akkoord over de voorwaarden voor het gebruik van de 'routing service'.)

- Voor de identificatie van de 'validation service' raadpleegt de 'routing service' een adressenbestand met behulp van de BIC. Op die manier vindt de dienst het e-mailadres van de 'validation service'.
- De 'routing service' legt een voorstel van 'e-mandate' voor aan de 'validation service' van de bank van de schuldenaar. Beide diensten zorgen wederzijds voor authenticering door middel van vergunningsattesten die zijn uitgegeven overeenkomstig de EPC-vereisten.
- De 'validation service' valideert de BIC en de toegang tot de rekening.
- De schuldenaar wordt vanop de website van de schuldeiser doorverwezen naar de 'validation service' van zijn bank (meestal gaat het om het programma voor PC-bankieren van zijn bank) met het oog op validering van de authenticiteit van de schuldenaar.
- De schuldenaar moet de rekeninghouder zijn of de persoon die in het bezit is van de door de bank verstrekte identificatie- en vergunningsmiddelen (bijv. de kaartlezer of digipass voor online toegang tot de PC-applicatie). Vervolgens moet de schuldenaar zich kenbaar maken en authenticeren overeenkomstig de instructies van zijn bank.
- De schuldenaar bevestigt het 'e-mandate'-voorstel en wordt opnieuw doorverwezen naar de website van zijn schuldeiser. De schuldeiser krijgt de informatie over het mandaat zelf via de 'routing service'.
- De bank van de schuldenaar archiveert de valideringsgegevens.

De bank van de schuldenaar valideert dus:

1. een geldige toegang tot de rekening,
2. de opening van een mandaat door de persoon die toegang heeft tot de rekening,
3. de opening van de rekening voor de 'e-mandates'-dienst.

De bank van de schuldenaar valideert dus niet:

1. de naam van de klant,
2. het adres van de klant,
3. enigerlei ander gegeven.

De website van de schuldeiser bevestigt de ontvangst van het elektronisch mandaat en geeft bevestiging aan de schuldenaar.

De elektronische gegevens van het mandaat moeten door de schuldeiser worden gearhiveerd, zolang het mandaat bestaat en in overeenstemming met de wettelijke termijnen.

8.3 Hoe toegang te verkrijgen tot die dienst ?

- Deze door de bank van de schuldenaar aangeboden dienst is niet verplicht voor de schuldenaars ;
- De schuldenaar moet een commerciële overeenkomst hebben met zijn schuldeiser en toegang hebben tot diens website ;
- De schuldenaar moet toegang hebben tot het systeem voor on-line bankieren bij zijn bank ;
- Er moet een akkoord zijn tussen de schuldenaar en zijn bank omtrent de voorwaarden voor het gebruik van de authenticeringsmiddelen ;
- Er moet een akkoord zijn tussen de schuldeiser en zijn bank omtrent de voorwaarden voor het gebruik van de 'routing service' ;
- De bank van de schuldeiser moet de 'routing service' accrediteren
- De bank van de schuldeiser moet één (of meer) 'routing service(s)' aanwijzen en een akkoord hebben omtrent de gebruiksvoorwaarden.
- De bank van de schuldenaar moet de 'validation service' accrediteren.
- De 'validation service' zal steeds antwoorden op een vraag van de 'routing service'.
- De verschillende delen in het model kunnen worden geleverd door een of meer entiteiten die ervoor zorgen dat maatregelen tot differentiatie voorhanden zijn.
- Elk deel mag diensten als toevoeging aan het basismodel voorstellen, met dien verstande dat de interoperabiliteit voortdurend in stand wordt gehouden en in acht wordt genomen.
- De 'validation service' ondertekent elektronisch het bericht voor de schuldenaar, mits correct gebruik is gemaakt van de vergunnings- en authenticeringsmiddelen.

9 Lexicon:

AANKONDIGING/PRE-NOTIFICATION

Aankondiging door de schuldeiser aan de schuldenaar van een nakende inning met de inningsdatum, het bedrag en de referte.

CODA of GECODEERD DAGAFSCHRIFT

CODA (geCOdeerd DAGafschrift) is het elektronische equivalent in gecodeerde vorm van het papieren rekeningafschrift. CODA maakt het de cliënt mogelijk om zijn boekhouding op een automatische manier bij te werken.

CODA 2.2 is de recentste versie, die klaar is voor IBAN en BIC.

DOM80

Domiciliëringssysteem dat momenteel in België in gebruik is. In dat systeem is het voornamelijk de bank van de schuldenaar die het mandaat bewaart en de geldigheid ervan nagaat, alvorens de door de schuldeiser gevraagde betaling uit te voeren.

EENMALIGE INVORDERING/ONE-OFF COLLECTION/ENCAISSEMENT UNIQUE

Invordering die maar één keer plaats heeft (1 debitering).

INNING, INVORDERING

Debitering van de rekening van de schuldenaar.

INTERBANK BUSINESS DAY

Dag waarop de bij de transactie betrokken banken en vereffeningssysteem open zijn.

MANDAAT/MANDATE/MANDAT

De toestemming die de schuldenaar vooraf aan de schuldeiser geeft en op basis waarvan de schuldeiser de bank van de schuldenaar kan verzoeken om de rekening van de schuldenaar te debiteren.

MANDAATREFERTE/MANDATE REFERENCE/REFERENCE DU MANDAT

Eén nummer toegekend door de schuldeiser voor het mandaat.

ONBETAALD/RETURN/IMPAYE

Bericht aan de schuldeiser (via zijn bank) vanwege de bank van de schuldenaar – uiterlijk vijf bankwerkdagen na de vervaldatum – waarbij wegens onuitvoerbaarheid het oorspronkelijke transactiebedrag terug wordt gedebiteerd.

ONUITVOERBAAR/REJECT/INEXECUTABLE

Bericht aan de schuldeiser vanwege zijn bank – vóór de uitvoeringsdatum – dat de invordering niet uitgevoerd kan worden.

RECHTZETTING/REVERSAL/RECTIFICATION

Volledige terugbetaling aan de schuldenaar door de schuldeiser als rechtzetting van een verkeerde invordering (tot maximum 2 bankwerkdagen na de invordering).

REKENINGHOUDER/DEBTOR/TITULAIRE DU COMPTE

De persoon die voor eigen rekening of voor rekening van de schuldenaar op zijn rekening moet worden gedebiteerd voor het invorderingsbedrag of gecrediteerd voor het terugbetalingsbedrag.

RICHTLIJN OP DE BETALINGSDIENSTEN/PAYMENT SERVICES DIRECTIVE (PSD)

Het Europees Parlement heeft een Europese Richtlijn op de betalingsdiensten goedgekeurd die voorziet in één Europese regelgeving welke door elke lidstaat wordt omgezet in de eigen wetgeving. Het SEPA-project voldoet volledig aan deze richtlijn (Europese Richtlijn 2007/64/EG van 13 november 2007 betreffende de betalingsdiensten in de interne markt – PBEG van 5 december 2007 L 319/1).

SCHULDEISER/CREDITOR/CREANCIER

De persoon die :

- de mandaten beheert en bijhoudt
- de facturen verzendt
- het initiatief neemt tot invorderen

SCHULDEISERIDENTIFICATIE/CREDITOR IDENTIFIER/IDENTIFICATION DU CREANCIER

Nummer voor de identificatie van de schuldeiser, gevormd door :

- een landcode
- een controlecijfer (check digit)
- een business code
- het ondernemingsnummer, als de schuldeiser BTW-plichtig is. Zo niet, zal de bank van de schuldeiser zelf een nummer toekennen.

SCHULDEISERSREFERTE/END-TO-END REFERENCE

Dit is de specifieke referentie per invordering, per schuldenaar, toegekend door de schuldeiser.

SCHULDENAAR/DEBTOR REFERENCE PARTY/DEBITEUR

Naam van de cliënt op wiens naam de facturen worden opgemaakt (de schuldenaar is niet noodzakelijk de houder van de te debiteren rekening).

TERUGKERENDE INVORDERING/RECURRENT COLLECTION/ ENCAISSEMENT RECURRENT

Invordering die meer dan eens plaatsheeft (verscheidene debiteringen).

UITEINDELIJKE SCHULDEISER/CREDITOR REFERENCE PARTY/CREANCIER ULTIME

Naam van de schuldeiser op wiens naam de facturen worden geïnd (de persoon die int, is niet noodzakelijk de schuldeiser).

VEREFFENINGSDATUM

Datum waarop de banken onderling de onderliggende financiële transacties uitvoeren.

VERREKENINGS- EN VEREFFENINGSSYSTEEM/CLEARING & SETTLEMENT MECHANISM (CSM)

CSM staat voor Clearing and Settlement Mechanism en biedt de deelnemende banken de mogelijkheid om onderling betalingen te verrekenen en te vereffenen.

VERZOEK TOT ANNULERING/REQUEST FOR CANCELLATION/DEMANDE D'ANNULATION

Annulering van de invordering vóór de vereffeningdatum op verzoek van de schuldeiser en/of zijn bank.

WEIGERING/REFUND/REFUS

Bericht van de schuldenaar aan de schuldeiser (via hun banken en tot uiterlijk acht weken na de betaling) met de vraag het transactiebedrag terug te storten.

In geval van ongeldig mandaat wordt deze periode uitgebreid tot 13 maanden.

WEIGERING/REFUSAL/REFUS

Via zijn eigen bankier deelt de schuldenaar aan de schuldeiser vóór de eigenlijke betaling mee dat hij de invordering weigert te betalen.

Bijlage 1: Weigeringscodes in CODA

	Weigeringscodes in CODA v. 2.2	Redenen opgenomen in het SEPA Direct Debit Scheme Rulebook
1:	Technische problemen	Mandate data missing or incorrect Ontbrekende of incorrecte mandaatgegevens
		Duplicate collection Dubbele invordering
2:	Reden niet bepaald	Reason not specified Reden niet gekend
		Insufficient funds Onvoldoende saldo
3:	Schuldenaar niet akkoord	Unauthorised transaction Niet toegelaten transactie
		Disputed authorized transaction Geweigerde transactie
		No valid mandate Ongeldig mandaat
4:	Problemen met rekening schuldenaar	Debtor deceased Overleden schuldenaar
		Account identifier incorrect (i.e. invalid IBAN) Ongeldige IBAN
		Account closed Rekening afgesloten
		Direct debit forbidden on this account for regulatory reasons. Invordering op rekening wettelijk verboden (bv. invorderingen op spaarrekeningen)
		Account blocked Geblokkeerde rekening
		Regulatory reason Wettelijke reden
		Account blocked for Direct Debit by the Debtor Rekening geblokkeerd door de schuldenaar voor de Europese domiciliëring
		Specific Service offered by the Debtor bank Specifieke dienst verleend door de bank van de schuldenaar

Bijlage 2: Lay-out van het migratiebestand

Het migratiebestand bevat een beginopname (identificatie opname = 0) en meerdere gegevensopnames (identificatie opname = 1) met de volgende layout :

Beginopname

1	1	N	Identificatie opname = 0
2 - 4	3	AN	Toepassingscode SDD
5	1	N	Aard bestand = 2 (Download)
6 - 8	3	N	Protocolcode van de geadresseerde bank
9 - 11	3	AN	Protocolcode van de onderdeelnemer of blanco
12 - 19	8	N	Datum aanmaak van het bestand (DDMMJJJJ)
20 - 23	4	N	Volgnummer van het bestand
24 - 27	4	N	Totaal aantal bestanden
28 - 35	8	N	Aantal gegevensopnames
36 - 46	11	N	Identificatienummer schuldeiser
47 - 205	159	AN	Blanco

Gegevensopname

1	1	N	Identificatie opname = 1
2 - 9	8	N	Volgnummer opname
10 - 28	19	AN	Referte- of abonneenummer
29 - 44	16	AN	IBAN-rekeningnummer debitor (betaler)
45 - 56	12	N	DOM'80 domiciliëringnummer of rekeningnummer betaler
57 - 62	6	N	Mandaatreferte of nullen
63 - 70	8	N	Datum opening oorspronkelijke domiciliëring (DDMMJJJJ)
71 - 105	35	AN	Naam debitor (betaler)

106 - 140	35	AN	Adres debtor
141 - 150	10	N	Postcode debtor
151 - 175	25	AN	Lokaliteit debtor
176 - 186	11	AN	BIC debtorbank (8 + XXX of blanco's)
187 - 197	11	N	DOM'80 identificatienummer creditor
198 - 205	8	N	Datum recentste download (aan te vullen door NBB)

Bijlage 3: Vertalingen

Terminologie voor de klant (schuldeiser en schuldenaar)

	Rulebook termen Guideline termen	NEDERLANDS	FRANS	DUITS
B	Direct debit	Europese domiciliëring	domiciliation européenne	die europäische Lastschrift
	B2B Business to Business	B2B Europese domiciliëring	domiciliation européenne B2B	die europäische Lastschrift B2B
	B2C Business to Customer	B2C Europese domiciliëring	domiciliation européenne B2C	die europäische Lastschrift B2C
C	Creditor	schuldeiser	créancier	Zahlungsempfänger
	Creditor identifier	schuldeiseridentificatie	identification du créancier	Identifikationsnummer des Zahlungsempfängers
	Collection date	invorderingsdatum	date d'encaissement	Einzugsdatum
	Core mandate = B2C	(standaard) mandaat	mandat (standard)	(Standard-)Einzugsermächtigung
D	Debtor	rekeninghouder	titulaire du compte	Zahlungspflichtiger
	Due date	vervaldatum	date d'échéance	Fälligkeitsdatum
	Debtor reference party	schuldenaar	débiteur	Referenzpartei des Zahlungspflichtigen
E	End-to-end reference	schuldeisersreferte	référence du créancier	Referenznummer des Zahlungsempfängers
F	First collection	eerste invordering	premier encaissement	Erstlastschrift
I	Interest compensation	intrestcompensatie	intérêts compensatoires	Zinsausgleich
L	Last collection	laatste invordering	dernier encaissement	letzte Lastschrift

M	Mandate reference	mandaatreferte	référence du mandat	Referenznummer der Einzugsermächtigung
	Mandate	mandaat	mandat	Einzugsermächtigung
O	One-off	eenmalige invordering	encaissement unique	Einmallastschrift
R	Recurrent	terugkerende invordering	encaissement récurrent	wiederkehrende Lastschrift
	Refund	geweigerde Europese domiciliëring	domiciliation européenne refusée	Rückgabe wegen Widerspruch
	Refusal	geweigerde Europese domiciliëring	domiciliation européenne refusée	Rückgabe wegen Widerspruch
	Reject	onuitvoerbare Europese domiciliëring	domiciliation européenne inexécutable	Zurückweisung einer Lastschrift
	Return	onbetaalde Europese domiciliëring	domiciliation européenne impayée	Rückgabe einer Lastschrift
	Reversal	rechtzetting van Europese domiciliëring	rectification d'une domiciliation européenne	Rückbuchung einer Lastschrift
	Request for cancellation	verzoek tot annulatie van Europese domiciliëring	demande d'annulation d'une domiciliation européenne	Rückruf einer Lastschrift
S	Settlement date	vereffeningsdatum	date de liquidation	Verrechnungsdatum
T	Transaction identification	bankreferentie van de transactie	référence bancaire de la transaction	Referenznummer der Bank des Zahlungsempfängers
U	Ultimate creditor creditor reference party	Feitelijke schuldeiser	créancier final	Referenzpartei des Zahlungsempfängers
	Ultimate debtor Debtor reference party	Feitelijke schuldenaar	débiteur final	Referenzpartei des Zahlungspflichtiger

www.febelfin.be



Belgische Federatie van de financiële sector

Aarlenstraat 82 | 1040 Brussel

T 02 507 68 11 | info@febelfin.be | www.febelfin.be